

ZOMBOR és VIDÉKE.

POLITIKAI és VEGYES TARTALMU MEGYEI KÖZLÖNY.

Megjelenik hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

Hirdetések és előfizetések fölvetetnek s egyes számok kaphatók helyben: Muzsik és Partics könyv- és könyvnyomdájában, Schön Adolf könyvkereskedésében, Hay Sándor dohánytözsdejében, valamint hirdetések s nyilttéri közlemények ugy a fővárosi mint a külföldi összes hirdetési irodákban. — Egy szám 10 kr.

ELŐFIZETÉSI DÍJ.	
helyben házas hárvya	Egész évre . . . 8 frt.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „
vidékre postán küldve	
Egész évre	9 frt — kr
Fél évre	4 „ 50 kr.
Negyed évre	2 „ 25 kr.
Néplaitóknak helyben.	
Egész évre	6 frt — kr
Fél évre	3 „
Negyed évre	1 „ 50 „
Néplaitóknak vidéken:	
Egész évre	7 frt — kr.
Fél évre	3 „ 50 „
Negyed évre	1 „ 75 „

Szerkesztési iroda és kiadóhivatal:
Sötét s esendes-utca sarkán, Hofener-féle házban, hová minden a lap szellemi részét illeto közlemény, az előfizetések és hirdetések is küldendők

Bérmertelen leveleknek fogadtatnak el. Kéziratok nem adának vissza.

Szerkesztővel értekezhetni: d. e. 11 órától 12-ig és d. u. 3-tól 5 óráig

A megyei közgyűlés előtt III.

(Befejező közlemény.)

A főispán képviselte eddig a megyét. De képviselhette is. A főispán régente első nagybirtokos, bandériális hadvezér, kormányzó és főbíró volt. E méltóságok együtt véve a nagybirtok a honvédelem, a közigazgatás az igazságügy érdekéit egyesítik s ezek képviselője a főrendek tábláján szükséges és hasznos volt.

De mik a főispánok ma? Előrelátlóra hűséget esküdött vak eszközei a kormányoknak, kik semmit sem akarnak s akarhatnak, mert az engedelmesség az ő mindennapi másátságuk. Hogy ily bábok képviselők a törvényhozásban a megyét, ezt nem akarja senki, még maga a kormány sem. A főispánok csak egy föltétel alatt lehetnének főrendiházi tagok — ha t. i. hatáskörük kibővítették s állásuk a kormánytól függetlennek tétetik. Ezt a Tisza kormány megtenni nem hajlandó s így nem marad egyéb hátra, mint a választás.

De vajjon miért nem választhatnának a megyék megfelelő számú főrendieket? Több-e egy mágnás, mint egy megye? Egy mágnás, egy nemes egy megye száz és száz nemes összesége. Egy mágnás fizet 3000 frt adót, egy megye egy milliót. A mágnás családja

áll férj. — feleség — gyermekek — s néhány cselédből. Egy megye s a mi megyénk 600.000 lakost számlál. A mágnás mégis született törvényhozó, a megye pedig nem választhat olyat. Milyen ratio van ebben!

Azt mondják, — a született törvényhozó joga évezredek gyakorlaton alapszik, mellette harezol a történeti hagyomány s a tényleg szerzett jogok. De hát a megye nem évezreden át gyakorolta a jogot főispánjai útján, nem harezol mellette is történeti hagyomány még sokkal inkább, mint a mágnás mellett, s nem szerzett joga-e az, melyet a reform meg akar esorbitani?

Tisza Kalmán ezzel szemben azt mondja, s ebben igaza van: a megye maup egy álmatag, bágyadt erőltén testület, melyet a főispán dirigál.

A megye képtelen oly jogot gyakorolni a minő egy főrendiházi tag megválasztásánál jár.

Igaz! De ki az oka ennek? S vajjon hiszi-e Tisza Kalmán, hogy ez így tart mindig?

A megye fölbred majd lethargikus álmából s észre fogja venni, hogy kifosztották jogaiból s a földuldt közhangulat követelni fogja ősi jogát, tiltakozni fog az ellen, hogy egy nagy törvényhozási intézménynél ki lett jászva, s akkor újra elő fog vetetni a reform, s ezuttal már gyökeresen.

Hasznos-e az, egy reformot létesíteni, mely nem bír létképességgel. A törvényhozó hatalom reformálása mindig hátráltatja a tulajdonképi törvényhozást. Helyes-e ily hátráltatásoknak alapot teremteni?

Ellenben ha a megyék demokratikus képviselője vitetnék keresztül, ez a reform állandóságát hosszabb időre biztosítaná.

Befejeztük értekezésünket. Elmondottuk futólag mindazt, a mit a legközelebb megtartandó megyei közgyűlésben bővebben kifejtetni akar, mely pártnak hazafias feladata lesz.

Egyedül fogunk-e állani? Nem akad egy tag se, a ki a megye ősi jogáért sikra szállni bátor lesz.

Szegényemmel fogunk-e tudatot megszerezni.

Bács-Bodrogh megye 600.000 lakosságának képviselője nem akarná biztosítani magának befolyását a törvényhozásban.

Veleményünk szerint az indítványt magának a főispánnak kellene megtenni.

De lesz-e annak arra, mint a megye szülötének, mint e megye által annyit kitüntetésben részesült polgárának elég erkölcsi bátorsága?

S ha ennek nem, — lesz-e bátorsága más kormánypárti közegeknek?

Avagy fölírjuk-e a megyei közgyűlési terem ajtajára:

Lasciate agne speranza!

M Gy.

H i r e k.

Tisztelettel felkérjük hátralekos előfizetőinket, hogy hátralékaikat valamint a jelen negyedévre szóló előfizetéseiket mihamarabb beküldeni sziveskedjenek, miután lapnyomatási költségeinket a késedelmes előfizetések mellett nem fedezhetjük. Fölkérjük egyzersmind azokat is, a kik a kiadóhivatal ama hírdelméből, hogy még tovább is előfizetni szándékoznak lapunkat rendszeren kapják, hogy amennyiben nem öhajtanák járattni, — ne fogadják el lapunkat vagy 1 levelezőlapon bennünket értesíteni ne terheltessek.

Hymen. Mai napon d. u. 3 órakor vezeti oltárhoz Deutsch Zsigmond bajói lakos Müller Róza k. a-t, lapunk szerkesztőjének húgát Szabadán.

Az izr. hitközség tisztújító közgyűlése. F. hó 6-án ejtette meg a helyb. izr. hitközség tisztújító közgyűlést melyet előzőleg egy rendkívüli közgyűlés is némileg nevezetessé tett. A rendkívüli közgyűlés ugyanis a hitközségnél megürült rabbi állás betöltésé forgott szönyegben s elhatározottat egyhangulag hogy a hitköz. egyesülv a kerültek községekkel egy, a kor szellemének megfelelő magyar-ajkú hitköznöket szerződést s egy háttagnu bizottságot választott mely a szomszédos községekkel való egyetértést és a hivatva létesíteni. A tisztújító közgyűlés is

A „Zombor és Vidéke“ tárczája.

E l s a

— Beszély

Francziából B. A. után.

— Fogj meg erősen, kapaszkodjék a csónak szélébe . . . van anyni ereje? . . .

Ösztönszerűleg felemelém karjaimat és rákapaszkodtam a csónakra, mely meghajlott súlyom alatt.

A hold fénye ezután megmutatá egész világosan annak vonásait, ki életemet megmentette.

Egészen fiatal, magas, karcsú leány volt: fölülte gyöngének látszott, de kezei csodálatra mély erővel fogták körül karjaimat. Egy másik nő a csónak közepén ülve, a part felé evezett. Nem sokára megérintettem lábammal a tő fenekét és éreztem, hogy lesz anyni erőm a partot elérni. Odaértem, feltartva magamat a nádon, mely a tóban egy zöld óv alakot képez; de alig haladtam 2-3 lépéssnyire a parton, midőn ájtultan rogytam össze.

Eszméletemet egy nagy tűz előtt, egy igen magas terem közepén nyertem vissza. Atyám, Vogel orvos és Schönfeld Albrecht gróf fordogáltak körülöttem. Az orvos, egyik térdével a földön, karjaimat dörzsölte: Atyám jajveszékelt.

— Szerencsétlen gyermek, mondá, te meg akartál halni! Talán én okoztam neked bánatot?

— Oh! Atyám, sem ön sem más valaki.

— De te szenvedsz.

— Kimondhatatlanul.

— És miért szenvedsz, Ferenc, miért szenvedsz fiam?

— Nem tudom, nagyon életemet vagyok.

Albrecht gróf kezeit és telé emelte:

— Minő istenkáromlás! kiáltott. Elettem az ön korában? Hiszen ön, szegény gyermek, még alig 17 éves.

— De én fáradt vagyok, semmi sem érdekel e világban, semmi: minek éljek?

Vogel orvos fejét rázta. „Eddig is azt hittem, — mondá — hogy Verthert akarta játszani De ezen baj aggályosabb. Nem szerelmű bá, de a melékörség az mely ezeken gyermekek megöli. Niemand úr, önnök örködnie kell fia fölött.”

— Igen, igen, vágtam közbe, mert én megint újból kezdem.

Atyám azt akarta, hogy azonnal haza szállítsanak, de az orvos ezt semmi áron sem engedheté meg.

— Erőteljes láz fog nem sokára bekövetkezni; mondá ő, jobb, ha Ferenc a roham elmúltáig itt marad.

Téhat úr maradtam az eishelmi kas-

télyban, és az orvos nem tévedett, mert nyolcz napon át élet-halál között lebegtem.

Végre elhagyhattam az ágyat, és az orvos megengedé, hogy néhány lassú sétát tegyek a parkban.

Ekkor láttam másodsor azon fiatal leányt, ki életmentőm volt.

Élsának hívták. Egyetlen leánya volt a grófnak. Alig lehetett 15 éves.

Mihelyt engem észrevett, azonnal elébem jött, és maga mellé ültetett.

— Ferenc úr, mondá komolyan meggyógyult már?

— Már teljesen veszélyen kívül vagyok, kisasszony, köszönöm.

— Nem azt akartam öntől megtudni, kigyógyult-e már fekete gondolataiból?

Határozatlan taglejtést tettem, a fiatal leány, anélkül, hogy lárm tekintett volna, folytató:

— Mily szerencsés véletlen, hogy nekem éppen akkor kedvem kerelkedett az éjjeli csónakázásra. Szeszélynek neveztem, de most látom hogy Isten vezetélt oda. Nélkültem, most már aludnék . . .

— Igen, mondtam, aludnám, és boldog lennék! . . .

Elsa kimondhatlan melancholiával ragad meg kezemet.

— Ferenc úr, mondá, fölülte lágy hangon, én nem akarom, hogy ön meghaljon. Én az ön barátúné leszek, és ha majd, el

jönnek az unalmas napok, ön hozzám s . . .

Menjünk támaszkodjék karomra. Az kü! Ős neunde, hogy egy magam korabeli leány egy ily nagy ifjút, mint ön, támogat?

Oly esinos volt, oly kedves, midőn hozzám e szavakat intézte, hogy önkénytelenül mosolyognom kellett.

— Ine, mondá ő, látja? ez a gyógyulás kezdete.

Szeretremelőtlen kérdezősködött mely bánatom oka után, Szégyeltem, hogy egyetlen egy sem találhattam. Unakoztam, ez az egész: az élet terheire volt, a világnak semmi teremtménye nem bírt bennem érdeket kelteni.

Elsa egy méltóságtejes, csaknem iskola mesteres arc kifejezést öltött és így szólt:

— Meghagynom önnök, hogy sokat dolgozzák, sok könyvet olvasson és hogy gyakran látogasson meg. Az orvoslás holnap kezdődik, és kezdetül azt rendelé a bájos orvoskisasszony, hogy vele napoként egy hosszabb sétát tegyek.

A lábadas rohamos lépésekben haladt előre, Vogel orvos szivesen átengedett kiténi nek kartársónőnek. Legnagyobb részét napjainak Schönfeld kisasszonnyal töltöttem, ki kimondhatatlan fáradozott gyógyításom érdekében.

Arra törekedett, hogy a gyógyrendeleteket mindig változtassa és minden módon szórakoztassa a beteget. Majd Göthe egyik

a tagok nagyreszvetele mellett folyt le 8 megválasztatott elnökké dr. Spitzer Mór, községi elnökké Bárány Lipót, Weidinger Sándor, Spitzer Jakab, dr. Schaller Sándor, Holländer József, Bruck Antal és Molnár Gyula, pótagokká a legelső szavazatot kapott mimorításban maradtak közül elsőnek sorházra újjá Engél Adolf, másodikként dr. Patai Armin és Gross Samu harmadikként. Iskolaszéki tagokat megválasztattak Weidinger Zsigmond, Holländer József, Molnár Gyula, Pollák Samu és Kranel Gyula. Ezután egy öttagú küldöttség tisztelgő Molnár Gyula vezetésével dr. Spitzer Mór úrnál folajánva az elnöki tisztséget, melyet az elfogadott E. küldöttség egyszersmind a volt elnöknek Szilágyi Mór máj 15. tisztelettel, megköszönve a 4 éven át tanúsított ügybuzgóságot. E. hó 8-án ajtette meg a választmány a további választásokat, melynek eredményei közzeltek, hogy alelőnökké Engél Adolf, penztárnokká Góllstein Herman, elnökké Spitzer Jakab, templom gondnokká Bruck Adolf és Perlesz Adolf, iskolaszéki elnökké Molnár Gyula választott meg.

Beküldetel. Hogy meddig tart a városi penztárnak az esti hivatalos óra. — nem tudjuk; de gyanítjuk, hogy nagyon korán csinálhatók az „feueramt“-ot, hogy ezen eset megtörténhetett. E napokban esti 7 órákor ugyanis a vár. hajdúk örmestere észre veszi, a penztár ablakain keresztül, hogy benn világság van. Ezen szokatlan világság gyánussá tette őt. — azonnal a legnagyobb eszében két szuronyos rendőrel betér a penztár helyiségebe, hogy a rablóték elfogja. Azonban ki találak ott, — mint Esztergomi és Heinz urakat, hivatalos teendővel elfoglalva, kik aig bírtak szohoz jutni jedség, m. gletperüktől. Nem nagy ügybuzgón lehet azon hivatalban, hol ha est 7 órákor dolgoznak már is rablók és betörteké telenek fel? — Vajon egy évben hányzor dolgoznak a nevezett hivatalban est 7 óráig? Ügylátszik nagyon ritkán.

† **Burány Mihály** zentai kereskedő segéd decz 29-én a népképti kioskban agyonlőtte magát. A nála talált leveleiben öngyilkosságának okául búskó morságot vallja.

†† **Hymen.** Dr. Drágyis Teodor úr jegyet váltott Lausevits István szegedi nagy kereskedő úr kedves, szép leányával Ida kisasszonnyal.

Szabadkán e hó 5-én Mamuzits Lázár szabadkai polgármester és Horvath Lőrincz

országgyűlési képviselő között pisztolypárbaj ment végbe. Természetesen iszonyú lyukat lottak a — levegőbe.

☉ **Műkedvelői előadás.** A bajai izr. noegyiet e hó folyamán jötevényezőli műkedvelői előadás rendezését tervezi.

Gromon Dezdő e hó 4-én del 12 órákor tisztelettel Rudolf trónörökösné, ki az államtitkár igen szívesen fogadta.

† **Necrológ.** Bruck Nánhan egy igen nagy családnak derek gyermekkel dicsőkö feje e. hó 7-én d. u. 2 órákor életének 61 ik évében hosszú szenvedés után elhunyt. Teteme e hó 8-án d. u. 2 órákor tetétek örök nyugalmára a helybeli izr. sírkertben.

Hymen. Megeszeret ismeretes szépjeink egyikét, R heim Frieda kisasszonyt Roheim Károly bezdáni nagybirtokos ur leányát e. hó 6-án eljegyezte Augenföld József temesvári algyerlő.

Fótanpróba. Alulit tisztelettel tudatja a n. e. közönséggel, hogy 1885. évi január hó 15-én, csütörtökön a „Vadászkürt“ nyeltemben fótanpróbát tart, melyre a n. e. közönséget tisztelettel meghívja. Jegyek előre válthatók 80 kr-ért. Este a penztárnál 1 frt. Kezdeté 6, vége 12 órákor. Mely tisztelettel Herzenberger Sandor, táncmáster.

☉ **Kinevezés.** Drescher Ede polgármester az ideiglenesen szervezett külország élén álló pusztaó lovas hadnaggyá Dely Géza bajai lakost nevezte ki.

☉ **Korcsolya** egyetünk ma tartja megnyitását. Az ünnepeken a helybeli tüzőli egyet zenekara miködök közre.

Eljegyzés. Szaday Kálmán baja városi hivatalnok eljegyezte Kacay Blanka kisasszonyt.

A bajai Caszinó e. hó 4-én d. u. 3 órákor közgyűlést tartott melyen a módosított alapszabályok és az ez évi költségvetés került tárgyalás alá.

☉ **Nevmagyarosítás.** Honig Mór ökeri illetős, s ugyanottani lakos saját valaminet Sarolta kiskoru leánya vezetéknevén „Havas“-ra kért változtatást a helymagisztoriel megengedtetett.

A budapesti kir. főügyész Csicsevitsky Demeter fogházot, a zombori kir. ügyész felügyeltele alatti fogházhoz fogház-örmesterré nevezte ki.

☉ **A bezdáni „Olvasó-kör“** 1885. évi január hó 17-én a Kovács-fele vendéglő termében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenként 80

kr. — Családjegy 2 frt. — Kezdeté 8 órákor.

A szabadkai színházról következőleg emlékezik meg a „Pesti Hirlap“: „A szabadkai színházulat kivette Mándoky Béla kezeltől az igazgatást és saját cége alatt játszik ures hazak elott. Ily sajnos viszonyok közt meg nem tengett Szabadkán a színeszet.

A szabadka-bajai szaronyvonal miután rendőri bejárása befejeztétn, a vonal 1. évi jan. hó 8-án adatott át a nyilvános forgalomnak. A nevezett vonal egyelőre mindkét, azaz a szabadkai és bajai irányban, és pedig a 3111. és 3112. számú omnibusz vonatokkal fog közlekedni. Az előbb nevezett vonal, mely Bajáról délelőt 10 órákor indul, csatlakozásban áll Szabadkán a Budapesti Gombos Szeged és Belgrád felé közlekedő 411, 3, 10, és 442 sz. omnibusz vonatokkal, a 3112 sz. omnibusz vonat pedig, mely Szabadkáról delután 2 óra 30 perczkor indul ugyanott csatlakozásban áll a budapesti szegedi és belgrád gombos felé közlekedő 413, 10 és 411 sz. omnibusz vonatokkal.

☉ **A hadmentességi díj** a magyar kir. pénzügyminiszter, rendelettel intézett valamennyi törvényhatóság köziz, bizottsághoz, kir. adófelügyelőhöz és kir. adóhivatalhoz, a cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédséghez tartozó hadbizottsági, hadbíróvási és élelmezési tisztviselőket és gyakoronoknak a hadmentességi díjjeztés alóli mentessége tárgyában.

Pályázat van hirdetve a szabadkai kir. törvényeszkud algyeről — a zombori kir. törvényeszkud II oszt. iródatiszti és az ügyvédi járásbíróvágnál végreható államosokra

Martonos községben Kenyeres Pál földbírói-ös választatot meg bíróknak.

Stanisison Popovits Dusin zombori szolgabíró elnökletele alatt e hó 3-án következőleg ment végbe a községi előjárók választás: Biróvá: Rieckert Márton; esküdtelké, Weiner Ádám Bruder József Napsz György, Litzinger János, Szalay Ferencz, Odry István, Glisin Lázár és Tanuszits István; adópénztárossá: Miskovits Milán; községamná: dr. Offenheimer Vilmos választatot meg. A bíró szavazat többséggel, névszerinti szavazás mellett, a többiek egyhangulag felkiáltással választott meg.

☉ **Megint vége a világnak.** Az idén újra fölelemtik Nostradamus egyik jóslatát, mely a világ végét jelzi előre. A jóslat fordításban így hangzik:

Ha Jézus Györgykor hal kereszten, S a menybe János nap repül —

Akkor az ég s föld összedül.

Azaz: a világnak vége lesz, ha nagy pentek, ápril 23-ára, husvét ápril 25-re és unapja június 24 re (János napra) esik. — Ez 1886-ban így lesz

A sz badkai nemzeti kaszinó közgyűlése nagy érdeklődés közt folyt le vasárnap deléltől dr. Milkó Izidor ritkái jelentése szerint a 45 év előt alakult kaszinónak jelenleg több mint 200 tagja van. Az egyesület különösen az utolsó 4-5 évben (a mióta dr. Zomborevits Vince az elnöke) rendez nagyobb lendülettel. Azóta a pénzügyei is kedvezőbbek, s a szellemi mozgalmak terén is kísérletet tett. A könyvtára igen gazdag s aig van valamirevöl magyar könyv főleg a szépirodalmi termékek közt, mely itt meg nem volna. Az elnökválasztás nagy kort sk. össel folyt le a szal végződött, hogy Porich Mihály arvaszéki elnök nagy többséggel választották meg. A lemondott elnöknek és tisztikarnak a közgyűlés jegyzőkönyvében szavazott köszönetet. Az új elnökség azzal kezdte meg működését hogy a tél folyamán s a hójben házas jellegű tea-estélyeket rendez, a melyek hangversenyyel és fölvissalásokkal lesznek egybekötve.

Vettük e meghívót. Ó eszári és királyi leusegök Jozsef főherczeg és Klotild főherczegasszony védnöksége alatt a m. k. honvéd-tiszti özevek és árvek ellátási intézetének alapja javára, 1885. évi január hó 22-én a fővárosi vigadó termében tartandó zartkörű bádra. Gróf Károlyi Gyula, elnök, Ritih Károly, főpolgármester, Kumermeyer Károly polgármester, gróf Zichy Jenő orsz. képviselő, Forinyák Gyula tábornok, alnök Páry Vilmos, jegyző. Szilágyi Emil, pénztárnok, Dr. Melichar Kálmán, ellenőr, Dr. Szendrői János, jegyző. (Következik a bizottsági tagok névsora.) Belépti jegyek e meghívó előmutatása mellett válthatók: 1885. évi január hó 10-étől a bál estejéig a bizottság iródjában (kis híd-utca „Vadászkürt-szálloda“ I. emelet) 10 — 1 óráig és d. u. 3 — 5 óráig. — Felülvezetések közzönettel fogadtatnak és nyilvánosan nyugtáztatnak. Minden tudakozási és bál-bizottsági jegyzőkhöz (honvédelmi miniszteri palota) intézendők. Jegyek ára: Személyjegy 5 frt. Családjegy 2 személyre 9 frt. 3 személyre 12 frt. 4 személyre 15 frt. Nagy páholy 40 frt. Kis páholy 30 frt. Karzati állhely 6 frt.

Hirdetés. Gyümölcsfa mageselemek [vadonok] kiosztása. A földművelés-, ipar- és kereskedelmiügyi m. kir. miniszterium az 1885. év tavaszán mintegy 120,000 darab gyümölcsfa mageselemet fog díjtalanul kiosztani oly községi fásiskolák számára, melyek — magvetés nem sikerült, vagy más elfogadható oknál fogva — nemesítendő alanyokban hiány mutatkozik. A kiosztásra kerülő vadeselemek mintegy telerészben vadalmra felerészben pedig valdkörte, eseresnye, szilva, sajnosgy, keserű mandula, kajsziabarna s törpe bírcsemetekből állanak. Ezen mageselemekből csak oly községi fásiskolák részesülhetnek, melyek megfelelő talajjal és fekvéssel bírnak, kellőleg be vannak kerítve, kúttal és a szükséges felszerelési tárggyakkal ellátottak; s melyek kezelője kellő szakismerettel rendelkezik, s hol a munkáltatás akadályokba nem ütközik. Ezen feltételek létezése a tanfelügyelő vagy kerületi fásiskola felügyelő vagy a törvényhatóság hivatalos bizonyítványával igazolandó. Végre a falyamodó községnek közlekednie kell magát arra, hogy a nyerdő mageselemeket csak az ezen miniszterium által megállapított gyümölcs-fajtákkal fogja nemesíteni. Az öltövszók beszerzési forrása, közöltetni fog. Igen szegény községek öltövszókét is fognak adományképp nyerhetni. A kellőg felszerelt s a földművelési-, ipar- és kereskedelmiügyi miniszteriumhoz intézett falyamodványok — 50-keos helyszelg ellátva — megvénkjint az illető megye közgazdasági előadóhához legkésőbb február hó 16-ig benyújtandók. A falyamodványban az elősorolt adatokon kívül megjelölendő: a község neve, az utolsó vasut, vagy hajóállomás és az utolsó és a nyerdű kivánt mageselemek faja és fajunkéti száma, a fásiskola területe és beosztási terveze. Magánosok, kik fásiskolákra az említett adatokat igazolni képesek, mageselemek-ért szintén falyamodvatnak; kérelmek azonban csak másodosorban, azaz annyiba fognak tekintetbe véteteni, amennyiben a községi fásiskolák igényeinek kielégítése után a kiosztandó készletből még fölösleg tozta fennmarad. Ez öttobbiak kérvényeit hasonlóképp az említett határdőig az illetékes község előadó útján lesznek benyújtandók.

A sertesbörök értékesítésére nézőve a keresk. miniszterium a keresk. és iparkamarát kérte meg véleményadásra vétett. A kamara akként nyilatkozott, hogy nálunk csak az elhullott sertesek bőreit szokták lenyuzni, de azt is rendszeren úgy öszszogdalják, szurkálják, hogy a timók nehezen tudják használni. A miniszterium most a gazdasági egyesületeket fogja felszólítani e baj elhárításához szükséges intézkedések megtételére.

Doroszló községben. — az apatini ellenzéki körület ez erős sánczában — a

kötelményét kellett együtt olvasgatnunk, majd ismét Chopin egyik mazurkáját kellett nekünk magyarázgatnunk. Elsa igen állhatatos és fölötte tevékeny természetű leány volt. — Nekem is megvanunk mondni, az én rossz napjaim; sokszor halálilag utkozom; ilyenkor aztán a zongorához ülök, vagy dolgozom . . .

Ezek voltak, mondhatom, ezon szavak, melyek megmentettek engem. Eddig fölötte rossz tanuló voltam; miután semmi sem érdekelt, a tudomány sem bírt számomra vonzerővel.

Schönfeld k. a. észrevételül megkedvelteit velem a költészetet a zenét, a szépirodalmat, és lassanként, egy észrevétel elismertetel által annyira jutottam, hogy már önmagam foglalkoztatnani dologtalan szagomat.

Ily kitünő állapotban hagytam el Eisleimot, honnét a heidelbergi egyetemre mentem, hol a történeti és filozófuszi előadásokat hallgattam. Sőtörögve fejttem meg a legmóghatatlansági problémákat és kiemerttem a legzavarosabb kérdéseket. De midőn, elvárva a tudomány természetfölötti világába, visszaszem a tárgylagos világba, analízis, a megismerhetlen analízis ismét visszanyerte uralmát.

De az enyhülés nem sokára megérkezett. Elsőnk egy kedves és jókölyű levelel. Bajom nem állhatott ellent a tiszta

barátság ezen bánásmódjának. Schönfeld k. a. levelelnek négy oldala elütte unalmamat négy hetre.

Néha, midőn éreztem, hogy a krízis a szokottnál kevesebb lesz — pl. az ősz közeledtével — menedéket kerestem a esal hótatlan gyógyszernél. Ilyenkor elhagytam az egyetemet, visszatértem az eisleimi kastélyba, és az orvos újból elrendelte a hosszú sétákat az ó karján. Együtt láttuk sárgulni a myosotis utolsó bokroskáját. A fiatal leány közlemben volt, a t., a szép és esendes fő nem esalgotatott többé kísértesies szemfödelebe!

Három vagy négy év mult ilyképen. Nem voltam boldog, de sokkal nyugodtabb valék. Az élet nem érdekelt, de képes voltam megoljni rossz napjaimat, anélkül hogy sokat szenvedtem volna. Elsőnk egy mosolya, egy levele, egy keesetjes tréfája varázshatalommal bírtak reám spleenem hetsimben.

Elsa ekkor már húsz éves volt. Egy napon, egy gyönyörű szeptemberi reggelen karon fogott és a parkba vezetett. A mandarok áramja, — talán éppen búcsúdalok, — a virágok balszámillata környezett bennünket. Elsa, szeliden vállonra támaszkodván, így szólt.

Ferencz, én nem sokára férjhez megyek. Nem okoz ez önnek bánatot? (Folyt. köv.)

községi képviselő testület megválasztásánál a kormánypart eszű vereséget szenvedett. A birhelt tolonczától jegyző erőfeszítéseinek dacára az ellenzék kipróbált zászlóvivői lettek megválasztva. Biró: Mészáros József, Esküdtök: Koosis István, Kleiner, Ágoston, Mokos József, Szittay István. Valamennyi újak — a régiék közül egy sem maradt meg. Üdvözlünk a derek község lakóit és bennük az új előjárókat.

A budapesti állatvédő-egyesület felterjesztést intézett a földmivelési miniszterhez, melyben arra kéri a minisztert, hogy a felügyelete álló vidéki gazdasági egyesületekhez és közgazdasági előadókhöz átiratot küldjön az állatvédelem terjesztése érdekében.

A szabadkai bajai szárnyvonaltól utánrendí bejárásról közzétették irják lapunknak. A szabadkai-bajai szárnyvonaltól utánrendí bejárás arról, az ed. 30-n vas. kezdetét Gyöngyösi János osztálytanács vezetése mellett. A bejárásban részt vettek: a magyar államvasutat részéről: Perczel főfelügyelő; továbbá Stankovics vezetőmérnök és Szabadka, valamint Baja városok küldöttjei. A bejáró bizottság Szabadkáról elhúdván, minden egyes őrházán megállt és rólapon megvizsgálta az építményeket. A balsámai állomáshoz érve, a község lakossága lelkes éljenzéssel s a Rákozy-indulóval fogadta a bizottságot. A község nevében Arnold Antal jegyző beszélt. A bizottság dícsérelő nyilatkozott az építkezések helyes és szolid kiviteléről. A bikityi állomáson a bejáró bizottság mozar durrogás és a Rákozy-induló hangjai mellett fogadtatott. A teljes díszben kivonult ifjúsági polgári díszrész tisztelgése után, Latinovits Gyula szolgabíró és Kuts János plébános a község nevében beszélt. A Rákozy-induló hangjai és a község lelkes éljenzéssel közt rohogott tovább a vonat Baja-ra, hol a fogadtás nagyszerűsége minden várakozást felülmúlt. Miután a vonat a feldíszített pályaudvarba berobogott, a megjelent rendkívül nagy és díszes község lelkes éljenzésben tört ki. A bizottság tagjait Drescher polgármester pyongékedés polyan Alaga főjegyző fogadta szívesen üdvözléssel és meleg szavakkal tolmácsolva a város községének köszönetét a szárnyvasut kiépítéséért. Gyöngyösi osztálytanácsos válaszában kiemelte Baja város kereskedelmi és ipari fontosságát, valamint azt a nagy áldozatot, melyet a város e vonat létesítése érdekében hozott. Reményli, hogy az áldozat meg fogja hozni gyümölcsöt. Az üdvözlő beszédek után a vendégek mozar durrogatás és a zene hangjai közt díszes kocsi-soron vonultak a városba. Este a hatóság a bejáró bizottság tiszteletére 140 területű bankettet rendezett. A bajai pályaház egyik a legszebbeknek és a város kellő közepén van.

Magyar kir. államvasutak

A SZABADKA-BAJAI szárnyvonal

MENETRENDE.

Érvényes a megnyitás napjától kezdve

Kilométer.	Szabadka—Baja		Baja—Szabadka	
	Állomások.	Idő (óra és perc)	Állomások	Idő (óra és perc)
Budapestről ind.	6.40		Baja	ind. 10.00
Bolgátról	5.10		Bikity-Borsód	10.45
Szegedről	10.55		Bács-Almás	11.30
Gombosról	8.30		Caikiera	11.55
Szabadka vend.	2.30		Szab. vend. érk.	12.32
15Caikiera	2.07		Budapestre	8.14
20Bács-Almás	3.42		Bolgádra	8.40
41Bikity-Borsód	4.18		Szegedre	4.30
54Baja	5.00		Gombosra	7.11

Jegyzet. A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve.

A vastagbott beutak nyomtatott számok az éjeli órákat jelzik.

Budapest, 1884. dec. hóban.

Az igazgatóság.

A közgazdasági tudósítók. A keresz. miniszter megkeresésére a belügyminiszterium elhatározta, hogy oly közgazdasági tudósítókot, kik nem hivatalnokok, nem kíván szolgálati esküt.

NOVELLA TÁR.

Csóka Péter története.

— Népies irány beszély. —

Írta: **Endrefi.**

Ezen elbeszések városunk egy polgárának (Kiss Endrénék) tollából folyt, kötelesség szerűnek is tartjuk egy pár szót szólni róla.

Szerző művének előszavában maga megjegyzi hogy munkája pályamu, mely dícsérettel lett kitüntetve. Ez kompetens ítélet, mely mellett nekünk alig marad egyéb feladatunk mint ezt sanctionálni.

Csóka Péter, Hegyhalom egyik jóindú telkes gazdája. Józan életű, köztiszteltben álló egyéniség; de a rossz baráti kör s különösen komjának csábításai folytán pálinkaivásnak adja magát. Először csak mértékteleen iszák, de később már annyira súlyos az iszákosság lejtőjén, hogy egészen megfelelkezik emberi voltáról.

Gazdaságát mindinkább keveset törődik mi persze nélkülözve a gondos gazdát omlik-bomlik, s végre darabonkint eladogítja, hogy csak a haza maradjon.

Neje is van Csóka urának, egy áldott jó teremtes, ki hába igyekszik férjét szatartani a pálinkaivástól s az intéseket miket neki ad, nem csak, hogy köszönetet nem kap, de férje meg össe szítja s később tetlegesen bántalmazza is. Csóka Péter annyira haladt már, hogy ha akarana sem térhetne vissza többé a jó útra s komájával együtt utolsó holmijait is pálinkáért váltja be.

Végre itt oda jutt, hogy egy korny pálinkáért nap estig dolgozik s mikor már erre nem képes, a kocsmába rohan s a vendégek előtt ragadja el a kancót. De utóli a nemesis, mert meggyül benne a pálinka s így éri diestelen végét a kocsmában. A mi pedig a komat illeti, az részege meggyullad a pocsolójában.

Szerző jelen művét azon czélból írta, hogy intó példát adjon a népnek a pálinkaivás veszélyei ellen. Sajnos ezen törekvése majdnem hiába való fáradság mert a nép inkább mesés-könyveket, boszorkány históriákat olvas, mint olyan műveket, melyekből tanulhatna valamit.

A népies írónak első és fő kötelessége hogy a nép szája íze szerint írjon. Ennek előlérésén elegendő sőt nagyon is fáradozik szerző olvannya, hogy ezt hajhászva neba tulságba esap at és iraly realissa válók.

Lehet a nép nyelvén szépen írni anélkül, hogy megsérténénk a jó ízlést, lebegjen tehát a népies író szeme előtt mindig az idealizálás. Ne gondolja, hogy ezáltal úgy sérti a nyelvet, mert míg a finomabb fillet sérti a vastag s darabos hang, addig a nép felfogja ismerni saját hangját, egy kisnép tiszta ruhába öltöztette is.

Enyit a nyelvetéről, melyt azért vétem méltatni, mivel ezen kis elbeszélés úgy a nép, mint a műveltebb község kezében van adva.

A mi a mű szerkezetét illeti, a nem valami ügyesen szőtt bonyodalom, de mindazonáltal elég arra, hogy az olvasó figyelmét az egész darabon át feszültségben tartsa.

A jellemfestés szerzőnek az irányt tekintve eléggé sikerült, csupán csak az irány megvála zt-a kifojásolható. Izz ugyan, hogy a pálinka ivás büne a nép első rétegeiben nagyon is el van terjedve, de azt ily úton-módon orvosolni majdnem lehetetlen, s legfeljebb csak intó példányt szolgálhat, azok számára, kik még nem jutottak Csóka uram sorsára. A hős, Csóka Péter, az azelőtt jámbor, józan életű ember oly mélyre súlyodt,

hogy elveszti emberi jellegét, s méltatlannak tartjuk arra, hogy magunkat össze mérjük vele.

Matyi koma jelleme egy kaplára van hivat Csóka uraméval. Ez is olyan részeges mint az. Csóka Péter felesége elég jól van jellemelve, de annál inkább hibásabb Matyi felesége, a ki csak azért adja magát a pálinkaivásnak, mert az ura is iszik. Nézetünk szerint ezt jobb lett volna Csóka Péternél jellemelve hasonlítani.

Szólunk kell végül a mű befejezéséről a mivel nem valami helyese jár el a szerző, mert az erőszakosság nem jellegét viseli magán. A végnek meggyújtónak kell lenni. A büns bűnhődjék, de ne oly drasztikus módon, mint ezen kis műben. Szerző magát a hőst a pálinka meggyulladásán teszi áldozatává, Matyt plane pocolyaba fullasztja s ennek feleségét s gyermekeit egy pinczében istentől, embertől elhagyottan nyom nélkül elenyézteti. Csóka Péter felesége is teljesen ártatlanul mül ki az árnyék világából. Így tehát a darabot befejezte, mert Csóka Péter gyermekének kivételével, kit az urasági kertész vesz partfogásába, minden személy meghal. Mindezt azonban a mű iránynak tudhatjuk be, mert a mű és hősei elrettentő példa gyanánt van meg felállítva az iszákosság szörnyű dacmona ellen s ezért a végeket is borzasztónak kell lenni.

Ezen kisebb hibák levonásával a mű elég szerencsésnek mondható s mi is azt mondjuk, mit az első bíráló: „írjon, és dolgozzék, semmi küzelemből ne rettenjen vissza“.

— Az —

Irodalom.

Vettük a „Szólószeti, Borászati és Gazdasági Lap“ 24. számát. E gondosan szerkesztett szaklap az 1885. évben VI. évfolyamába lép. A mellékelt múlt évi tartalomjegyzékből is meggyőződhetünk mindenki, hogy a lap iránya helyesen van megválasztva s főkégy gyakorlati, értékes cikkeivel helyesen fejt meg feladatát. Ki is vitta magának öt évi fennléása óta egy a szőlő s bortermelés, mint a mezőgazdasági község elismerését s pártfogását. Iránya, alakja s baosztása ezentül is a régi marad; de haldadásában nem fog állapodni; a jövő évben is a legjelese b munkatársak mindinkább bővülő köre álland oldala mellett, s a szerkesztőség tötrökése lesz, hogy a lap a jövő évben is egy további lépéssel haladjon előre, kitűzött czélya felé. Előzetési ára: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. Szerkesztő-kiadója Maurer János, Kassa (Maurer-udvar), hívja az előzetési pénzek is czemendők. Mutatvány-zámmal bárkinék is szolgálnak.

„Magyar Salon“ épen most megjelent januári füzeté valóságos irodalmi meglepetés. Ezen derek folyóiratnál már régen megszoktuk, hogy minden alkalommal meglepetésben részesít olvasó községünket, de jelen füzetéhez hasonló meg alig jelent meg a magyar könyvpiacpon. Klottl főherceg nő és tensesge leányai Mária Dorotya és Margit főhercegnők sajátkezű eredeti rajzai nyitják meg a testes kötetet, melyeket a Fenségeik a magyar irodalom iránt való őszinte érdeklődésből engedtek át a „Magyar Salon“-nak. Ezen kepek közül három pompásan sikerült színes lenyomatban jelent meg és József főherceg nemzetünk által rajongással szeretett családjáról Jókai Mór ir valóban szellemes ismertetést, Fekete József személyes benyomásait közli Alcsuhri és Hevesi József egy hangulatos költeményben dicsőíti a tündérkasztélyt. Az egész sájt a legnagyobb elragadtatással szól a „Magyar Salon“-ról, mely nemcsak hazánknak válik díszére, hanem kiállya a versenyt a legelőse európai folyóiratokkal is. Dús tartalmából kiemeljük a már említettekén kívül Jókai Mór új regényét „Száz leány

egy rakáson“; dr. Fenyvessy Ferencz orsz. képviselő ur nagyérelmű cikkeket közöl „Ettette a politikában“ czimmel; Kiss Józsefnek egy gyönyörű szép költeménye autogrammban jelent meg. Hatala Péter kitűnő tudós a római szent bembínórl ír. Hevesi József, Sziklay János karácsoni elbeszéléseket közölnek szébbnél szébb illusztrációk kíséretében. Roppant érdekes a magyar irodalomban szokatlan a színházi rovat, mely Jókai „Arany ember“-ét ismertetési s a darab legszebb jeleneteit rajzban közli stb. stb. Szóval a „Magyar Salon“ rövid fennállása óta teljesen bebizonyította, hogy mily gazdag a mi irodalmunk és művészetünk, ha van a ki kitűnő erőket csoportosítani tudja. A „Magyar Salon“-t különben a község meg is kedvelte, úgy hogy első öt füzetét két kiadásban is elfogyott s ma már nem is kapható. Januártól fogva új előfizetést nyitott. Egész évre 7 frt, félévre 3 frt 50 kr., negyed évre 1 frt 75 kr. Kiadóhivatal Budapest, Dobány-utca 12. sz. — A legmelegebben ajánljuk.

Felhívás előfizetése Önmálló kitéttel ez alkalommal lesznek először bátor a nagy község kegyes színe előtt megjelenni és mind két ízben (Evkönyvek szerkesztésénél) egy most is tollamat a nemes elő vezérelte és ösztönözte a munkára. Szerény műveimnek majdnem minden egyes része már kiállotta a kritika tisztó tüzét, mert e most kiadásra szánt kötetem tartalma egy-kettő kivételével a Dr. Kovács Gyula ur szerkesztése alatt megjelent „Borsod-megyei Lapok“ tarcájában látott napvilágot. Jelenleg is a nemes elők iránti vonalomnak hódolok, midm tizenegy darab eredeti és válogatott elbeszélésim és rajzaimat összegyűjtve, egy kis csokorba füzve sajtó alá rendezem, azon édes reményvel biztatva magamat, hogy a magyar hírlapok és a vidéki színesített nyugdíj-alapja javára, ez uton némi összeget juttatni szerencsés lesznek, — a minék előmozdítására mindenkit, — ki az elem tüzött szép elők iránt lelkesült — teljes tisztelettel kérek. Beszély kötetem címe „Öröm és bánat emlékei“ lesz és tartalma következők: I. „A boldogság küszöbén.“ II. „Két név — egy szív.“ III. „Közös sir.“ IV. „Kettő közül a — harmadik.“ V. „Egy szívtelen nő.“ VI. „Szerelmét — carcer.“ VII. „Ő már nincs többé!“ VIII. „Melyik az igazi?“ IX. „Mindig vigán!“ X. „Szegény leány!“ XI. „Egy koldusnő története.“ XII. „A sir szélén.“ XIII. „Kéjtudás — muszájból.“ XIV. „A kinek átok a szerelem.“ Szerény műveimnek, mely 10 ívre fog terjedni, előzetési ára fűzött példányban: 1 frt, dískötésben: 1 frt 60 kr. mely összeget a t. aláírólt legkeőbbben január hó végéig kérem beküldeni, mert könyvem február hó első heteiben okvet lenni megjelenik. Csak meghatározott számú példányokat nyomatosk s így a később jelentkezőknek, sajnálatomra nem tehetek eleget. Műveimet és magamat a u. é. község, pályatársaim és a t. szerkesztő urak nagybecsű pártfogásába ajánlvá maradtam hódoló tisz. Mikszalay Henrik.

Ráth Mór könyvkiadó hivatala Budapestben sok oldalról történt felszólítások folytán elhatározott, több mint negyedszázad alatt közrehozott kiadványainak jegyzékét, most először teljesen, a művek kimerítő tartalmával és pon osan megjelölve a többféle kiadválak, kinyomatni, érezeven kötelezettségét, ezen, hazánk újabb korszakára nézve oly fontos irodalmi és politikai adalékokat még időben összeállítani, midm a kiadott munkák legnagyobb része, habár csak néhány példányban is, készelében van, vagy a kiadó magán-könyvtárában még megtalálható. Ezen könyvjegyzék első két éve, mely a díszműveket, remekirokat és költöket, úgy a gyümölcse művek, tanulmányok stb. egy részét, neveztesen Arany, Vörösmarty, Tompa, B. Eötvös, J., Shakespeare, Horváth M., Csengery A. Erdélyi János, Greguss Ágost, Hunfalvi Pál,

